

Het boerenleven

Zien met hart en ogen: Martien Coppens (1908-1986)

“Zoo men van verweerde koppen kan spreken, dan hier. De zware arbeid waarin, krom als de bikkels en de dennen, de zwoeger naar de aarde buigt, de wind, de regen en de felle zon, zij boetseerden dit gelaat”. (Antoon Coolen, 193)

Veertig jaar na het vertrek van Vincent van Gogh uit Nuenen startte Martien Coppens in 1922 met het fotograferen van het landschap, het leven en werken op het platteland en de mensen uit de Kempen en de Peel.

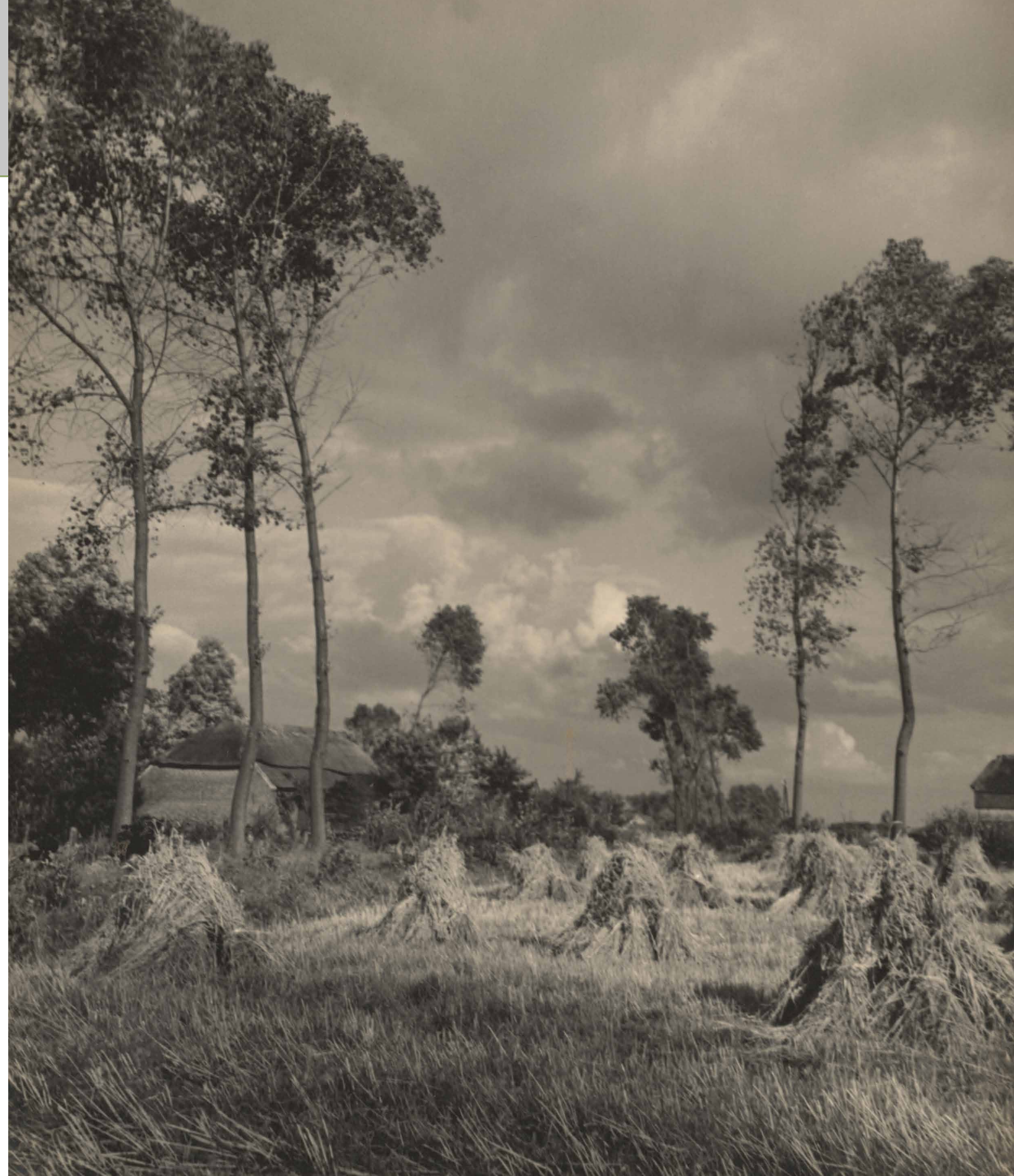
Coppens was de oudste zoon van een klompenmaker uit Lieshout. Tijdens zijn middelbareschooltijd raakte hij gefascineerd door fotografie. Na zijn studie aan de Bayerische Staatslehranstalt für Lichtbildwesen in München opende Martien Coppens in 1932 een portretatelier en fotozaak in Eindhoven. Coppens wordt wel de beeldhouwer onder de fotografen genoemd. Kenmerkend is zijn beheersing van de techniek: hij was een meester in het doordrukken en tegenhouden bij het vergroten. Hij wilde “licht-rhythme” bereiken: de verdeling van licht-donker. Hij dankte zijn bekendheid vooral aan zijn foto's van Brabantse boerenkoppen, waarvoor hij veel verder ging dan enkel het maken van een portret. In beeldreeksen van twee tot soms wel tien foto's van dezelfde persoon trachtte Coppens door te dringen tot “het wezenlijke in de mens ... de echtheid”. Coppens keek als fotograaf naar zijn onderwerpen met hart en ogen.

Martien Coppens liet een indrukwekkend fotografisch oeuvre na, een immense productie van zeventig

fotoboeken en talrijke tentoonstellingen in binnen- en buitenland. De geselecteerde foto's op deze tentoonstelling tonen een sterke verwantschap met de schilderijen, tekeningen en schetsen van Van Gogh. Coppens legde het boerenleven, de huisnijverheid en de mensen vast, zoals Van Gogh ze gezien zou kunnen hebben.

Dit beeldverhaal toont het boerenleven, een geliefd onderwerp voor zowel Van Gogh als Coppens. Door het ploegen en zaaien bereidde men in maart het land voor op het naderende groeiseizoen. Het maaien en binnenhalen van het koren gebeurde in juli en augustus. Beide kunstenaars verbeeldden veelvuldig boeren en boerinnen die ploegen, zaaien, spitten, aardappels rooien, maaien, binden en oogsten. Maar ook het schaften werd vastgelegd. ■

Korenveld met schoven. Op de achtergrond de boerderij van familie Dekkers. Omgeving Nuenen, 1941. (Foto: Martien Coppens. © Nederlands Fotomuseum, Rotterdam | Brabant-Collectie, Tilburg University)

Expo

Te zien tot 15 september 2025 in het Van Gogh Village Museum, Berg 29, 5671 CA Nuenen.

Zaaier. Eindhoven (omgeving Eckart), circa 1930-1935.
(Foto: Martien Coppens. © Nederlands Fotomuseum, Rotterdam |
Brabant-Collectie, Tilburg University)

Ploegen en zaaien. Nuenen, circa 1935-1940.
(Foto: Martien Coppens. © Nederlands Fotomuseum, Rotterdam |
Brabant-Collectie, Tilburg University)

Nard Coolen aan het ploegen. Nuenen, circa 1933.
(Foto: Martien Coppens. © Nederlands Fotomuseum, Rotterdam | Brabant-Collectie, Tilburg University)

Boer Nard Vogels maait met handzeis. Eindhoven (omgeving Vlokhoven), circa 1935-1940.
(Foto: Martien Coppens. © Nederlands Fotomuseum, Rotterdam | Brabant-Collectie, Tilburg University)

Vrouw bindt korenschoof samen. Eindhoven (omgeving Vlokhoven), 1940.
(Foto: Martien Coppens. © Nederlands Fotomuseum, Rotterdam | Brabant-Collectie, Tilburg University)

Geknielde vrouw rooit aardappelen. Eindhoven (omgeving Eckart), 1940.
(Foto: Martien Coppens. © Nederlands Fotomuseum, Rotterdam | Brabant-Collectie, Tilburg University)

Schaftende boerin drinkt koffie met een boterham in de hand.
 Helmond (omgeving Stiphout), 1941.
 (Foto: Martien Coppens. © Nederlands Fotomuseum, Rotterdam |
 Brabant-Collectie, Tilburg University)

Boer Nard Vogels en anderen schaften tijdens de oogst. Eindhoven
 (omgeving Vlokhoven), circa 1935-1940.
 (Foto: Martien Coppens. © Nederlands Fotomuseum, Rotterdam |
 Brabant-Collectie, Tilburg University)

*Het binnenhalen van de oogst. Omgeving Eindhoven, circa 1940.
(Foto: Martien Coppens. © Nederlands Fotomuseum, Rotterdam |
Brabant-Collectie, Tilburg University)*

*Boer in deuropening, gezien vanuit de schuur, haalt hooi binnen.
Eindhoven (omgeving Eckart), circa 1934.
(Foto: Martien Coppens. © Nederlands Fotomuseum, Rotterdam |
Brabant-Collectie, Tilburg University)*

